Випуск №5. Березень 2026

UDO NATION

EEYES
EASTERN EUROPE YOUTH EMPOWERMENT SPACE

МР
ПРИ ГОЛОВІ ВРУ

Think Tanks Essentials

У світі, що швидко змінюється, аналітичні центри (або англ. think tanks) стали ключовими гравцями у формуванні міжнародних дискусій та стратегій. Вони не лише генерують ідеї, а й визначають напрями політичних рішень та впливають на суспільні настрої.

Журнал "ThinkTanks Essentials" створений з метою узагальнювати та аналізувати найважливіші експертні дослідження, щоб показати, як вони формують наше розуміння світового порядку.

Цей журнал є корисним для всіх, хто прагне орієнтуватися в дедалі складнішій міжнародній політиці. Він дозволяє відстежувати ключові тенденції, аргументацію провідних експертів, які впливають на рішення урядів та міжнародних організацій. Для дослідників та студентів це зручне джерело аналітики й актуальних кейсів, для дипломатів та експертів – інструмент розуміння глобальних процесів і прогнозування можливих сценаріїв, для широкої аудиторії – можливість побачити за заголовками новин глибший контекст.

ЗМІСТ

Передмова.....6

Стан політики розширення ЄС на початку 2026 року: на межі великих зрушень (англ. The State of EU Enlargement at the Outset of 2026: On The Brink of Major Breakthroughs).....8

Керована непередбачуваність як стратегічний каталізатор ризиків для Європи (англ. Managed Unpredictability Is a Strategic Risk Multiplier for Europe).....9

Завершення переговорів щодо торговельної угоди ЄС–Індія (пол. Zakończenie negocjacji umowy handlowej UE-Indie).....10

Легітимність під ударом: як Україна здійснює врядування без виборів (англ. Legitimacy Under Fire: How Ukraine Governs Without Elections).....11

Вашингтон збився з курсу (англ. Washington has lost its way).....12

Припинення дії Договору про заходи щодо подальшого скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь (пол. Wygaśnięcie traktatu Nowy START).....13

Спеціальний представник Європи щодо Росії — навіщо? (англ. A special representative of Europe for Russia—to do what?).....14

Відповіді держав на запрошення до Ради миру (пол. Reakcje państw na zaproszenie do Rady Pokoju).....15

Європейський архіпелаг: налагодження зв'язків у постзахідній Європі (англ. The European archipelago: Building bridges in a post-Western Europe).....16

Військово-технологічна війна: вісім уроків з українського поля бою (англ. Mapping the MilTech War: Eight Lessons from Ukraine's Battlefield).....17

Арктична варта: НАТО зміцнює свій полярний фланг (англ. Arctic Sentry: NATO strengthens its polar flank).....18

Яка роль Європи на світовій шахівниці? (фр. Quelle place pour l'Europe sur le grand échiquier du monde ?).....19

Захід проти Заходу на Мюнхенській конференції з безпеки (англ. The West vs the West at the Munich Security Conference).....20

Майбутнє тимчасового захисту під питанням: пряма дія, соціальна допомога та правові шляхи після завершення дії Директиви про тимчасовий захист (англ. Temporary Protection at a Crossroads: Direct Effect, Social Assistance, and Post-TPD Legal Pathways).....21

Ймовірне порушення Китаєм мораторію на ядерні випробування (пол. Domniemane złamanie przez Chiny moratorium na testy nuklearne).....22

Ветерани змінюють Україну (пол. Weterani zmieniają Ukrainę).....23

Чи можлива швидка інтеграція України до ЄС до 2027 року? Три дилеми (англ. A fast-tracked Ukraine EU accession by 2027? Here are three dilemmas).....24

Стратегія Європи у сфері штучного інтелекту має спиратися на сильні сторони (англ. Europe's artificial intelligence strategy should be built on European strengths).....25

Влада невеликої групи: роль кластерів у зміцненні європейської оборони (англ. The power of the few: How clusters can strengthen European defence).....26

Тіньова криптоекономіка, що живить російську воєнну машину (англ. The Shadow Crypto Economy Feeding Russia's War Machine).....27

Недашківська К., Польща та Україна в новій архітектурі економічної безпеки Європи: стратегічне партнерство в умовах війни та трансформації ЄС.....28

Команда.....38

Список використаних джерел.....40

Використані джерела у статті "Польща та Україна в новій архітектурі економічної безпеки Європи: стратегічне партнерство в умовах війни та трансформації ЄС".....41

Фото та зображення.....42

Передмова

Цей випуск ми готували з особливою відповідальністю. У номері, як і завжди, зібрана актуальна аналітика провідних європейських think tanks, що дозволяє заглибитися в ширший контекст сучасних міжнародних подій.

Естонські експерти розглядають перспективи розширення ЄС у геополітичному вимірі та ризики “керованої непередбачуваності” у трансатлантичних відносинах. У матеріалі щодо можливого призначення спеціального представника Європи для переговорів з Росією порушується питання реального впливу ЄС на безпекові процеси, а не лише символічної присутності. Окремий блок аналітики стосується стратегічної нестабільності та контролю над озброєннями.

Також низка матеріалів демонструє, як війна в Україні змінює не лише безпекову, а й технологічну та економічну логіку Європи. Дослідження IFRI про військово-технологічну трансформацію війни аналізує масове використання дронів і цифрових платформ управління боєм. Матеріал RUSI розкриває роль тіньової криптоекономіки у підтримці російської воєнної машини. Bruegel зосереджується на стратегії ЄС у сфері штучного інтелекту, підкреслюючи зв’язок між технологічною політикою та стратегічною автономією.

Проте цей випуск особливим робить дещо інше. У цей номер ми додали аналітичні дослідження двох провідних польських think tanks – Polish Institute of International Affairs (PISM) та Centre for Eastern Studies (OSW). Їхні матеріали дозволяють побачити стратегічне мислення Варшави зсередини: у питаннях контролю над озброєннями, трансформації НАТО, глобальної конкуренції, ролі США, війни в Україні та нових форматів міжнародної координації. Саме ці аналітичні центри формують інтелектуальний ландшафт польської зовнішньої та безпекової політики, а їхні оцінки дедалі частіше стають орієнтирами для ширшої європейської дискусії.

Польща сьогодні – це стратегічний логістичний хаб підтримки України, адвокат її європейської інтеграції, активний учасник формування нових підходів до економічної безпеки, енергетичної стійкості, оборонної кооперації та санкційної політики. Саме тому важливою частиною випуску стала аналітична стаття “Польща та Україна в новій архітектурі економічної безпеки Європи: стратегічне партнерство в умовах війни та трансформації ЄС”.

Аналітика лютого 2026 року демонструє, що європейська експертна спільнота дедалі частіше розглядає безпеку, економіку, технології та розширення ЄС як елементи єдиного стратегічного процесу. І саме в цьому контексті особливо помітною стає польська перспектива, яка поєднує регіональний досвід із ширшим баченням майбутнього Європи.

Стан політики розширення ЄС на початку 2026 року: на межі великих зрушень

(англ. The State of EU Enlargement at the Outset of 2026: On The Brink of Major Breakthroughs)

Стівен Блокманс, Майкл Емерсон, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія

02.02.2026

Автори оцінюють стан політики розширення ЄС на початку 2026 року на основі Enlargement Package 2025 та власної кількісної методології. Європейський Союз перебуває на межі якісного прориву в розширенні, однак цей процес дедалі більше визначається геополітикою, а не лише технічним прогресом кандидатів.

Автори виокремлюють чотири групи держав: фронтранери (Чорногорія, Албанія), «ключові партнери розширення» (Молдова, Україна), країни стагнації (Північна Македонія, Косово, Боснія і Герцеговина) та випадки регресу (Сербія, Грузія). За шкалою готовності 1-5 Чорногорія лідирує з показником 3,4, тоді як Україна і Молдова мають близько 2,5. Автори припускають, що для вступу необхідний рівень ≈4 (рівень «good preparedness»).

Ключовою проблемою залишається потреба одностайності: будь-який етап переговорів може бути заблокований окремою державою-членом. На цьому тлі Європейська рада вже використовує ad hoc механізми обходу вето, зокрема через Enhanced Cooperation.

Найбільш дискусійною є ідея вступу України до ЄС 1 січня 2027 року, що з'явилася в контексті американського мирного плану. Автори вважають таку дату нереалістичною за чинною процедурою, однак пропонують інституційну інновацію – статус Nominated Member State: проміжну фазу з повним доступом до політик ЄС, але без повного права голосу. Це фактично означає перехід до двоетапної моделі членства.

Отже, розширення ЄС поступово стає інструментом великої геополітичної трансформації, а не лише процедурою.

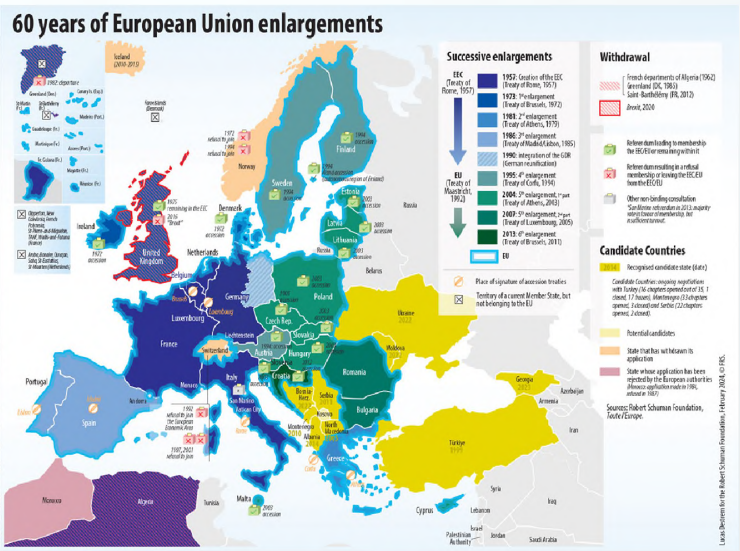

Керована непередбачуваність як стратегічний каталізатор ризиків для Європи

(англ. Managed Unpredictability Is a Strategic Risk Multiplier for Europe)

Девід Кеттлер, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія

03.02.2026

Автор аналізує трансформацію європейського безпекового середовища через концепцію "rational irrationality" Германа Кана – раціонального використання непередбачуваності як інструменту стримування та примусу. Відправною точкою є нова US National Defence Strategy 2026, яка дала чіткий сигнал, що Європа має взяти на себе основну відповідальність за власну оборону, тоді як підтримка США залишатиметься більш обмеженою. У цьому контексті керована непередбачуваність перестає бути риторичним прийомом і стає структурною характеристикою альянсової політики.

Автор стверджує, що поточний момент помилково трактують або як переговорний тиск Вашингтона, або як повноцінний американський відхід. Насправді небезпека полягає в іншому: невизначеність системно продукується як частина стратегічного середовища. Межі ескалації стають менш зрозумілими, часові межі рішень стискаються, а сигнали союзників стають численнішими й менш узгодженими.

Кейс Ґренландії демонструє, як стратегічна амбівалентність може трансформуватися в реальну кризу, провокуючи стратегічне перестрахування серед союзників та автономні координації поза стандартними механізмами НАТО.

Головний ризик для Європи – не неминуча війна, а поступова ерозія стримування: дрібні раціональні кроки, затримки в ухваленні рішень і випробування "сірих зон". Найуразливішою ланкою стає decision latency – повільність консенсусної системи прийняття рішень в умовах прискореної стратегічної динаміки.
Тож на думку автора, найбільша небезпека – це припущення, що керована непередбачуваність стабілізується сама собою.

Прим. ред. Війна РФ проти України якраз є прикладом випробування меж ескалації та використання "сірих зон", де невизначеність і розмиті сигнали створюють нові можливості для агресора. Для України в умовах структурної непередбачуваності критично важливо мати не фрагментовану, а узгоджену відповідь союзників, також необхідним є скорочення затримок у прийнятті рішень щодо безпекової підтримки.

Європейська безпека

Завершення переговорів щодо торговельної угоди ЄС–Індія

(пол. Zakończenie negocjacji umowy handlowej UE-Indie)

Патрик Кугель, Даміан Внуковський, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща
04.02.2026

Експерти аналізують завершення переговорів щодо угоди про вільну торгівлю між ЄС та Індією, які тривали з 2007 року (з перервою у 2013-2022 рр.) та прискорилися на тлі зростаючої конкуренції з Китаєм, протекціоністських кроків США та прагнення ЄС диверсифікувати ланцюги постачання. Після набуття чинності угода створить одну з найбільших зон вільної торгівлі у світі – близько 1,9 млрд осіб і приблизно 25% глобального ВВП.

Документ передбачає лібералізацію 96,6% експорту ЄС до Індії та 99,3% індійського експорту до ЄС. Індія поступово скасує високі мита на машини (до 44%), хімічну продукцію (22%), фармацевтику (11%) і знизить тариф на автомобілі з 110% до 10% у межах квоти. Єврокомісія оцінює щорічну економію для бізнесу ЄС у близько €4 млрд і прогнозує подвоєння товарообігу до 2032 року.

Угода також розширює доступ до індійського ринку послуг, зберігає механізм CBAM*, посилює трудові й екологічні стандарти та створює механізм вирішення спорів.

Попри побоювання щодо конкуренції в окремих галузях і впливу на агросектор, автори підкреслюють комплементарність економік ЄС та Індії. У стратегічному вимірі угода має посилити геоекономічні позиції ЄС і поступово зменшити залежність Індії від Росії, що надає їй додаткового значення в контексті війни в Україні.

Економіка, торгівля, фінанси

*Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) – механізм вуглецевого коригування імпорту ЄС. Якщо товар вироблено в країні з менш жорсткими кліматичними стандартами, під час імпорту до ЄС сплачується додатковий платіж за пов'язані з виробництвом викиди вуглекислого газу. Торговельна угода ЄС-Індія не скасовує дію CBAM: індійські товари також мають відповідати кліматичним вимогам ЄС. – прим. ред.

Легітимність під ударом: як Україна здійснює врядування без виборів

(англ. Legitimacy Under Fire: How Ukraine Governs Without Elections)

Райнхольд Брендер, Egmont Institute, Бельгія
05.02.2026

У цьому дослідженні аналізується головна дилема України на п'ятий рік повномасштабної війни: як зберігати демократичну легітимність в умовах воєнного стану та відкладених виборів. Формально призупинення виборів відповідає Конституції та об'єктивним умовам війни, однак саме легітимність є основою мобілізації, соціальної стійкості, переговорної позиції України та її просування до ЄС.

Автор вводить поняття "reactive accountability" – кризової підзвітності, що спрацьовує тоді, коли громадянське суспільство, незалежні антикорупційні органи та умовність ЄС діють синхронно. Події в Україні 2025 року такі, як спроба обмежити автономію антикорупційних інституцій та масштабне розслідування в енергетичному секторі, показали, що ці механізми кризової підзвітності можуть працювати навіть під час війни. Однак така модель є реактивною: вона запобігає відкату, але не створює повноцінного політичного мандату.

Воєнна централізація прискорює ухвалення рішень, але водночас послаблює інституційні запобіжники, поглиблює персоналізацію влади та підвищує ризики ерозії довіри. Парадокс полягає в тому, що для укладення складного миру потрібен оновлений демократичний мандат, тоді як вибори можливі лише після припинення воєнного стану.

Наразі ЄС підтримує демократичні стандарти в Україні, прив'язуючи фінансову допомогу до виконання реформ. Однак автор наголошує, що зовнішній тиск може стримувати відкат, але не здатен замінити виборчу легітимність. Ключовим завданням залишається перетворити кризову підзвітність на стійкі інституційні гарантії до моменту відновлення виборів.

Демократичні цінності

Вашингтон збився з курсу

(англ. Washington has lost its way)

Міґель Отєро Іглесіас, Elcano Royal Institute, Іспанія
06.02.2026

Після серії зустрічей у Вашингтоні з представниками Конгресу, Ради національної безпеки, Офісу торгового представника, Держдепартаменту та провідних технологічних компаній автор аналізує стратегічну логіку США щодо Китаю та її наслідки для Європи.

По-перше, за нинішнього керівництва США політика дедалі більше концентрується у вузькому колі навколо президента. Європейські дипломати визнають обмежений доступ до реальних центрів ухвалення рішень, що породжує стратегічну невизначеність і ускладнює трансатлантичну координацію.

По-друге, попри жорсткі тарифи й експортні обмеження, Китай структурно посилюється. Він контролює критичні "вузькі місця" глобальної економіки, які включають, зокрема, рідкоземельні метали та фармацевтичні інгредієнти, а обмеження на мікрочипи лише стимулювали технологічну автономізацію. Торговельний профіцит Китаю у 2025 році сягнув $1,2 трлн, а до 2030 року його частка у світовому виробництві може наблизитися до 45%.

По-третє, зовнішньополітична візія MAGA поєднує ідеологічний демонтаж ліберального трансатлантичного порядку з прагненням геоекономічного домінування у Західній півкулі та побудови нової торговельної архітектури без Китаю.

Автор застерігає, що світ дедалі більше наближається до динаміки "пастки Фукідіда", коли саме взаємна впевненість у власній системній перевазі може підштовхнути обидві держави до небезпечної ескалації.

Передбачається, що цього року тиск з боку США та Китаю може посилитися, і для Європи це означає нагальну потребу реалізації плану Драгі* та посилення автономії.

Економіка, торгівля, фінанси; світовий порядок; стратегічна автономія ЄС

*Так званий «план Драгі» – це стратегічний звіт Маріо Драгі 2024 року щодо відновлення конкурентоспроможності ЄС в умовах зростання Китаю та промислової політики США. Документ закликає до масштабних інвестицій у технології, оборонну кооперацію, енергетику та поглиблення єдиного ринку, щоб Європа могла діяти швидше й стратегічно автономніше. У цьому контексті автор розглядає його як необхідну основу для посилення позицій ЄС в умовах глобальної конкуренції. – прим. ред.

Припинення дії Договору про заходи щодо подальшого скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь

(пол. Wygaśnięcie traktatu Nowy START)

Артур Кацпшик, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща

06.02.2026

Автор розглядає наслідки завершення дії договору New START, який до 5 лютого 2026 року залишався останнім чинним механізмом контролю стратегічних ядерних озброєнь між США та Росією. Договір обмежував кількість розгорнутих боєголовок і носіїв, передбачав взаємні інспекції та обмін даними, стабілізуючи стратегічний баланс.

Припинення дії договору стало результатом поступового руйнування режиму: Росія з 2022 року заблокувала інспекції, а з 2023 – припинила обмін інформацією; водночас США наполягали на новому форматі з участю Китаю, який відмовляється приєднуватися попри швидке зростання свого арсеналу.

У короткостроковій перспективі очікується збільшення розгорнутих боєголовок через використання резервів. Повномасштабна модернізація стратегічних систем і потенційна гонка озброєнь ймовірні вже у 2030-х роках, особливо якщо зростатимуть програми ПРО та розміщення ракет середньої дальності.

Для Європи наслідки є подвійними. New START не охоплював системи, що безпосередньо загрожують європейському театру, однак його відсутність посилює загальну стратегічну нестабільність. Якщо говорити конкретно щодо наслідків для Польщі, то завершення New START посилює значення американської ядерної присутності в Європі. В аналітичній записці розглядається можливість розширення механізму nuclear sharing, включно з потенційною участю Польщі, що підвищує її роль у стримуванні Росії. Водночас у разі майбутніх переговорів Москва може вимагати обмеження або виведення американської ядерної інфраструктури зі східного флангу НАТО, що безпосередньо зачіпає польські інтереси безпеки.

Європейська безпека

Спеціальний представник Європи щодо Росії — навіщо?

(англ. A special representative of Europe for Russia—to do what?)

Крісті Райк, International Centre for Defence and Security (ICDS), Естонія
09.02.2026

Наразі у Європі точиться дискусія щодо призначення спеціального представника для участі в мирних переговорах між Росією, Україною та США. Проте авторка стверджує, що ця ініціатива є передчасною і демонструє стратегічну невизначеність Європи як геополітичного актора.

Насамперед залишається незрозумілим, чого саме прагне Європа: символічного місця за столом переговорів чи відновлення діалогу з Москвою. Так само неясно, чи має представник тиснути на Росію задля досягнення сталого миру, чи фактично схиляти Україну до додаткових поступок. Водночас ані Росія, ані США не демонструють зацікавленості в європейській присутності, що ставить під сумнів реалістичність ініціативи.

Авторка наголошує, що Москва не перебуває під достатнім тиском і продовжує наполягати на завищених вимогах, зокрема щодо повного контролю над Донбасом. Україна готова погодитися на припинення вогню по лінії фронту, що вже є значною політичною поступкою, однак подальші територіальні втрати є неприйнятними.

У теперішніх умовах європейська присутність за столом переговорів не гарантує впливу на їхній результат. Без достатнього важеля тиску вона може обернутися участю в домовленості, що не забезпечує довгострокової стабільності. Тому визначальним фактором лишається посилення санкцій, військова підтримка України та власного європейського оборонного потенціалу, а не дипломатичний статус.

Війна в Україні; європейська безпека

Відповіді держав на запрошення до Ради миру

(пол. Reakcje państw na zaproszenie do Rady Pokoju)

Стефанія Коляр, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща
10.02.2026

Авторка аналізує міжнародні реакції на ініціативу адміністрації Дональда Трампа щодо створення Ради миру – нового формату, запропонованого в межах 20-пунктового плану для Гази та затвердженого Радою Безпеки ООН у листопаді 2025 року. Попри початкову прив'язку до врегулювання ситуації в Газі, оприлюднена хартія Ради миру свідчить про потенційно ширший мандат і значну роль голови Ради, тобто Дональда Трампа, який фактично визначає її склад і напрям діяльності.

Запрошення до участі виглядає як політичний сигнал: для частини держав воно означає підтвердження важливості у відносинах із США, тоді як відсутність або відкликання запрошення сприймається як ознака напруженості. Держави, що погодилися, керуються прагненням зберегти або зміцнити зв'язки з адміністрацією Трампа, уникнути можливих негативних наслідків відмови або використати формат для посилення власної міжнародної позиції. Водночас низка західних країн відмовилася, посилаючись на ризик маргіналізації ООН, невідповідність резолюції РБ та занепокоєння домінуючою роллю США.

Станом на 10 лютого 2026 року участь у Раді миру підтвердили 27 держав, серед них Ізраїль, Саудівська Аравія, Туреччина, Єгипет, Казахстан, Пакистан та Білорусь. 21 держава, серед яких, зокрема, Польща та Україна, ще не ухвалили остаточного рішення. Низка західноєвропейських держав, зокрема Німеччина, Франція, Іспанія та Велика Британія, від участі відмовилися.

Світовий порядок; війна в Україні

Європейський архіпелаг: налагодження зв'язків у постзахідній Європі

(англ. The European archipelago: Building bridges in a post-Western Europe)

Селія Белен, Павел Зерка, European Council on Foreign Relations (ECFR), аналітичний центр на рівні ЄС
11.02.2026

Це дослідження ґрунтується на результатах масштабного опитування у листопаді 2025 року (13 країн, понад 16 тисяч респондентів) і описує сучасну Європу як "архіпелаг" розрізнених політичних настроїв. Європейська громадська думка фрагментована та структурована у шість груп, які по-різному оцінюють роль США, необхідність посилення оборони та майбутнє ЄС.

Автори виділяють проєвропейських "яструбів" (euro-hawks), що підтримують стратегічну автономію та зростання оборонних витрат; "голубів" (euro-doves), які схильні захищати ЄС, але скептичні щодо мілітаризації; атлантистів (atlanticists), які досі вважають США союзником; націоналістів і радикально антисистемних виборців (renegades); а також невелику, але виразну групу "трампістів", які симпатизують політичному стилю та порядку денному Трампа.

Дослідження показує, що усвідомлення нових геополітичних ризиків у Європі зростає, але не перетворюється на цілісну політичну коаліцію. Скепсис щодо США та підтримка оборонного посилення співіснують, однак лише частково перетинаються між різними групами виборців.

На цьому тлі автори окреслюють три можливі політичні коаліції. Найперспективнішою вони вважають "коаліцію цінностей", що складається з "яструбів", "голубів" й атлантистів та поєднує прихильність до європейської інтеграції з прагматичним посиленням оборони. Натомість євроскептична коаліція могла б підірвати внутрішню згуртованість ЄС.

На жаль, для України це може означати, що підтримка не є автоматично гарантованою, а значною мірою залежить від того, яка конфігурація політичних сил домінуватиме в Європі.

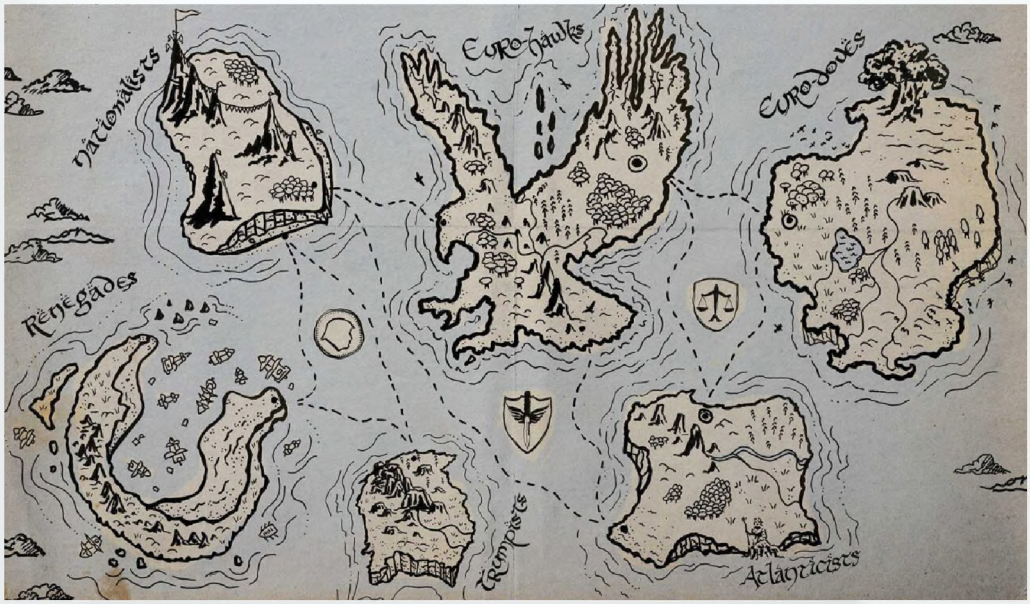

Illustration by Chris Eichberger
Європейський Союз

Військово-технологічна війна: вісім уроків з українського поля бою

(англ. Mapping the MilTech War: Eight Lessons from Ukraine's Battlefield)

Елі Тененбаум, Богдан Костюк, Дарина-Марина Патюк, Анастасія Шапочкіна, Institut français des relations internationales (IFRI), Франція

12.02.2026

Війна в Україні стала своєрідною лабораторією технологічної трансформації сучасного збройного конфлікту. Вирішальну роль сьогодні відіграє інтегрована технологічна екосистема – дрони, програмне забезпечення, супутниковий зв'язок, штучний інтелект та нова економіка ураження, де вирішальним стає співвідношення вартості та бойового ефекту.

Автори виокремлюють вісім ключових зрушень. Передусім – масова «дронізація» війни: у 2025 році до 70-80% уражень на фронті забезпечуються БПЛА, включно з FPV та оптоволоконними моделями, стійкими до РЕБ. Важливим чинником стала інтеграція штучного інтелекту, яка значно скорочує цикл «виявлення-удар» і формує модель синергії людини та технології, де алгоритми підсилюють, але не замінюють рішення оператора. Морські безекіпажні системи дозволили Україні реалізувати стратегію sea denial* без класичного флоту, а бойові цифрові платформи (типу Delta) змінили логіку управління, зосередивши її на обробці інформації та зменшенні когнітивного навантаження.

Окремо підкреслюється те, що масові порівняно дешеві дрони руйнують ефективність дорогих ракетних систем, змушуючи переглядати підходи до ППО. Україна постає як приклад адаптивної DefTech-екосистеми, де держава, військо і приватний сектор швидко інтегрують інновації у бойову практику.

Автори переконані, що перевага в майбутніх конфліктах залежатиме від масштабування технологій, швидкості адаптації та стійкості виробничих ланцюгів, а не від кількості традиційної техніки.

Війна в Україні

*Sea denial – це військовий термін, який означає позбавлення противника можливості безпечно діяти в морській зоні. У випадку України це означає, що завдяки дронам, ракетам і РЕБ Росія змушена була відвести флот і втратила свободу дій у Чорному морі. – прим. ред.

Арктична варта: НАТО зміцнює свій полярний фланг

(англ. Arctic Sentry: NATO strengthens its polar flank)

Пйотр Шиманьський, Centre for Eastern Studies (OSW), Польща
13.02.2026

11 лютого 2026 року НАТО запустило розширену багатодоменну місію підвищеної пильності на північному фланзі – Арктичну варту. Формально її мета полягає у посиленні оборони та стримування в Арктиці на тлі зростаючої військової активності Росії та розширення китайської присутності. Певною мірою запуск місії стало відповіддю на заяви президента Дональда Трампа щодо можливого встановлення контролю США над Ґренландією. Оскільки Арктика є найкоротшим маршрутом потенційного російського ракетного та авіаційного удару по території США, НАТО прагне продемонструвати, що завдання посилення оборони території США можуть ефективно реалізовуватися через колективні механізми стримування та моніторингу.

Арктична варта не передбачає створення нової постійної військової присутності. Йдеться передусім про координацію вже існуючих союзницьких активностей та посилення спроможностей у сфері розвідки, спостереження й моніторингу, зокрема щодо діяльності Північного флоту РФ. Місія спирається на заплановані навчання Arctic Endurance і Cold Response, а до участі вже долучилися Данія, Швеція, Німеччина та Велика Британія. США і Канада підтримують ініціативу через NORAD, EUCOM і NORTHCOM.

Попри це, Арктична варта не розв'язує питання Ґренландії: паралельно тривають тристоронні переговори між Вашингтоном, Копенгагеном і Нууком. Для європейських союзників важливо, щоб посилення північного виміру не призвело до розпорошення ресурсів на тлі зміцнення східного флангу та можливих зобов'язань щодо стабілізаційної місії в Україні. Від збереження внутрішньої єдності НАТО залежить і загальна ефективність стримування Росії.

Трансатлантичні відносини; міжнародна безпека

Яка роль Європи на світовій шахівниці?

(фр. Quelle place pour l'Europe sur le grand échiquier du monde ?)

Фредерік Мауро, Institut de relations internationales et stratégiques (IRIS), Франція

13.02.2026

Аналіз Фредеріка Мауро є стратегічною оцінкою місця Європейського Союзу в новій геополітичній реальності. Автор виходить із того, що світ незворотно змінився: трансатлантичні відносини більше не можуть вважатися гарантованими, а ізоляціонізм США та переорієнтація інтересів на Азію є структурною тенденцією. У цих умовах ЄС, попри свою економічну вагу, залишається політично слабким і військово обмеженим актором.

Європейський Союз не завершив економічну інтеграцію, не створив єдину зовнішню політику та не сформував автономну оборонну спроможність. Як наслідок, він перетворюється з суб'єкта на об'єкт геополітики під тиском Росії, ревізіоністських тенденцій у США та стратегічного посилення впливу Китаю. Війна проти України стала для Європи шоком, який змусив держави-члени переглянути власні уявлення про безпеку й необхідність стратегічної автономії.

Автор формулює ключове рівняння європейської сили: політична воля × здатність ухвалювати рішення × спроможність діяти. Якщо один із цих елементів відсутній, геополітичний вплив дорівнює нулю. Висновок доволі простий, але жорсткий: щоб перестати бути пішаком на великій шахівниці, держави-члени повинні вирішити питання глибшої політичної інтеграції у межах чинних договорів або поза ними. Інакше економічний гігант так і залишиться стратегічно безсилим.

Стратегічна автономія ЄС

Захід проти Заходу на Мюнхенській конференції з безпеки

(англ. The West vs the West at the Munich Security Conference)

Бронвен Меддокс, Chatham House, Велика Британія
15.02.2026

13-15 лютого 2026 року проходив щорічний світовий форум з міжнародної безпеки – Мюнхенська безпекова конференція. Атмосферу цьогорічного заходу авторка окреслює як "Захід vs Захід" – розкол між Сполученими Штатами та їхніми традиційними союзниками.

Державний секретар США Марко Рубіо намагався пом'якшити різку риторику попередніх заяв американського керівництва, наголосивши, що доля Європи залишається важливою для Вашингтона. Водночас він чітко окреслив межі американської підтримки України та Європи й дав зрозуміти: якщо союзники не враховуватимуть інтереси США, адміністрація діятиме самостійно. Паралельно Китай підтвердив стратегічне суперництво з США, а також жорстко розкритикував Японію за підтримку Тайваню.

Тим часом європейські лідери намагаються балансувати між збереженням трансатлантичної єдності та посиленням власної автономії. Президент України Володимир Зеленський використав платформу конференції для нагадування про триваючу війну та заклику до подальшої військової підтримки.

Підтримка України дедалі більше стає індикатором глибини трансатлантичного розлому. Головний "слон у кімнаті"* – питання довіри між союзниками: чи залишатиметься Захід здатним діяти колективно, чи геополітична конкуренція перетворить його на набір окремих стратегій.

Світовий порядок; міжнародна безпека

*Символом цьогорічної Мюнхенської безпекової конференції став слон: на екранах у залах і коридорах демонстрували зображення великої тварини, що повільно й незграбно рухалася просто на глядача. В англомовній традиції вираз "elephant in the room" означає очевидну, але незручну проблему, яку всі бачать, проте уникають відкритого обговорення. Авторка аналітичного коментаря також звертає увагу, що слон є символом Республіканської партії США, що додає образу додаткового політичного підтексту. – прим. ред.

Майбутнє тимчасового захисту під питанням: пряма дія, соціальна допомога та правові шляхи після завершення дії Директиви про тимчасовий захист

(англ. Temporary Protection at a Crossroads: Direct Effect, Social Assistance, and Post-TPD Legal Pathways)

Марта Барандій, Egmont Institute, Бельгія

17.02.2026

У березні 2022 року для мільйонів українців було активовано механізм тимчасового захисту ЄС. Спочатку директива стала прикладом ефективної наднаціональної солідарності: ЄС швидко забезпечив правовий статус, доступ до проживання та соціальної підтримки на безпрецедентному масштабі. Однак через три роки цей механізм перетворюється на випробування стійкості права ЄС.

Авторка демонструє, що національні адміністративні практики дедалі частіше підпорядковують індивідуальні гарантії ЄС внутрішнім правилам національного соціального забезпечення. Найбільш показовим є випадок Бельгії, де співпроживання з родичами тлумачиться як доказ достатніх ресурсів, що фактично переносить відповідальність із держави на приватні домогосподарства. У результаті спільний європейський механізм починає працювати по-різному в різних країнах.

Авторка також акцентує на гендерному вимірі: фінансовий і психологічний тягар часто несуть жінки, які прийняли родичів, тоді як ефективні механізми оскарження залишаються обмеженими. Реакція Європейської Комісії демонструє вразливість механізмів нагляду за виконанням директиви.

З наближенням завершення дії механізму тимчасового захисту в 2027 році ЄС стоїть перед великим ризиком: без узгодженого перехідного механізму мільйони людей можуть одночасно втратити статус і доступ до базових систем захисту. І таким чином, майбутнє тимчасового захисту стає випробуванням здатності Союзу підтримувати наднаціональні права в умовах тривалої кризи.

Міграційна політика

Ймовірне порушення Китаєм мораторію на ядерні випробування

(пол. Domniemane złamanie przez Chiny moratorium na testy nuklearne)

Марцін Анджей Пьотрівський, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща

17.02.2026

Автор аналізує звинувачення США щодо проведення Китаєм у червні 2020 року прихованого ядерного випробування малої потужності із застосуванням методу "розпруження" (decoupling), який зменшує сейсмічні сигнали та ускладнює виявлення. Це найсерйозніші американські зауваження на адресу Пекіна з часу підписання Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань у 1996 році.

Наголошується, що технічні можливості Організації Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань та можливості розвідки США істотно обмежують шанси на проведення повністю прихованого тесту, однак остаточні докази відсутні, а помилка інтерпретації не виключена. Водночас звинувачення вписуються у ширший контекст модернізації китайського арсеналу, адже відомо, що Пекін планує збільшити кількість боєголовок до приблизно тисячі до 2030 року та може бути зацікавлений у малопотужних зарядах для регіональних систем і гіперзвукових носіїв. При цьому сучасні комп'ютерні симуляції та експерименти без повного ядерного вибуху дають змогу модернізувати боєголовки без відновлення повномасштабних випробувань..

Автор розглядає ситуацію як частину загальної ерозії режимів контролю над озброєннями. Активність на полігонах Росії та США, завершення двосторонніх угод і політичні сигнали з Вашингтона підвищують ризик відновлення ядерних тестів великими державами. У довгій перспективі це може стимулювати подальше поширення ядерної зброї серед більшої кількості держав, зокрема КНДР та Ірану, і загострити дискусії про ядерні гарантії серед союзників США. Таким чином, навіть непідтверджене випробування стає фактором стратегічної нестабільності.

Ветерани змінюють Україну

(пол. Weterani zmieniają Ukrainę)

Марія Пєховська, Polish Institute of International Affairs (PISM), Польща
18.02.2026

Авторка аналізує зростаючу роль ветеранів у повоєнній трансформації України. Станом на 2026 рік в країні вже близько 1,5 млн ветеранів, з яких щонайменше 130 тисяч мають інвалідність; після завершення війни разом із членами родин ця група може становити до 15-20% населення. Авторка підкреслює, що участь ветеранів у суспільному та політичному житті стане одним із визначальних чинників розвитку держави незалежно від формату миру.

Головний виклик – масштабна соціальна та економічна реінтеграція. Система охорони здоров'я й соціальної підтримки вже перевантажена, особливо у сфері психологічної допомоги. Бізнес не готовий працювати з ветеранами з ПТСР, а регіональна нерівномірність підтримки посилює ризики соціальної фрустрації. В умовах широкої мілітаризації суспільства та доступності зброї неналежна інтеграція може створити ризики радикалізації.

Водночас ветерани мають значний політичний потенціал: Збройні сили користуються довірою понад 90% громадян, що відкриває шлях до зростання впливу військових лідерів у політиці. Якість ветеранської політики визначатиме не лише соціальну стабільність, а й стійкість української демократії.

Регіональний вимір є не менш важливим. На думку авторки, в разі нормалізації ситуації частина українських родин може об'єднуватися за кордоном, зокрема в Польщі, що означатиме прибуття більшої кількості ветеранів. Це створює ризики соціальних напружень, які можуть бути використані російською дезінформацією. Тож наголошується на потребі координації підтримки через механізми НАТО та врахування ветеранського питання у планах відбудови України.

Війна в Україні

Чи можлива швидка інтеграція України до ЄС до 2027 року? Три дилеми

(англ. A fast-tracked Ukraine EU accession by 2027? Here are three dilemmas)

Яніс А. Еммануїлідіс, European Policy Centre (EPC), аналітичний центр на рівні ЄС
18.02.2026

Автор аналізує ідею прискореного вступу України до ЄС уже до 2027 року, навіть без формального завершення всіх технічних процедур. Після чотирьох років повномасштабної війни Росії проти України членство Києва дедалі більше розглядається не як довгострокова перспектива, а як питання геополітичної необхідності та безпеки самого Союзу.

Автор підтримує стратегічну логіку прискорення, але застерігає: терміновість не повинна підривати засадничі принципи ЄС. Йдеться не лише про швидкість розширення, а про збереження змісту самого членства. Якщо прискорена інтеграція призведе до обмеженого представництва чи урізаного впливу нових держав на ухвалення рішень, це створить прецедент «членства з застереженнями» і підірве принцип рівності держав-членів. Тимчасові перехідні механізми можливі, але вони мають бути чітко окресленими та політично переконливими, щоб не перетворитися на постійні винятки.

На думку автора, не менш небезпечним є сценарій, за якого Україна отримує персональний шлях до членства, тоді як країни Західних Балкан чи Молдова опиняються на другому плані. Вибіркове розширення послабить довіру до процесу, заснованого на правилах. До того ж, розширення неможливе без внутрішньої адаптації Союзу: ЄС із понад 30 членами потребуватиме змін у процедурі ухвалення рішень, бюджетній архітектурі та механізмах колективної дії.

Отже, поєднання розширення з реформами може стати моментом стратегічного оновлення Європейського Союзу та кращої адаптації до нових викликів.

Євроінтеграція України

Стратегія Європи у сфері штучного інтелекту має спиратися на сильні сторони

(англ. Europe's artificial intelligence strategy should be built on European strengths)

Маріо Маріньєлло, Bruegel, аналітичний центр на рівні ЄС
19.02.2026

Нова стратегія ЄС у сфері штучного інтелекту передбачає підтримку європейських компаній у створенні передових ШІ-моделей через розширення доступу до даних та інвестиції в дата-центри, напівпровідники й мережеву інфраструктуру. Основною метою є зменшити залежність від США та Китаю й зберегти стратегічну автономію. Однак автор вважає цей курс ризикованим і внутрішньо суперечливим.

Автор застерігає, що прагнення наздогнати США може змусити ЄС поступитися власними принципами. Пом'якшення правил щодо використання чутливих даних ризикує послабити захист громадян. А підтримка великих європейських компаній через протекціоністські інструменти, наприклад, спеціальні умови держзакупівель або м'який антимонопольний контроль, суперечить логіці відкритого ринку, яка є основою ЄС. Географічне походження бізнесу саме по собі не гарантує відповідності європейським цінностям. Ключем до автономії є не протекціонізм, а послідовне й рівне застосування права, зокрема Акту про ШІ.

Водночас автор ставить під сумнів доцільність зосередження на розробці найпотужніших базових моделей. Перевага в цій сфері є тимчасовою. Натомість Європа може отримати більше, інтегруючи штучний інтелект у промисловість, державне управління та малий і середній бізнес. Поєднання регуляції, конкуренції та підтримки відкритих технологічних рішень пропонується як шлях до стійкої та справді європейської цифрової автономії.

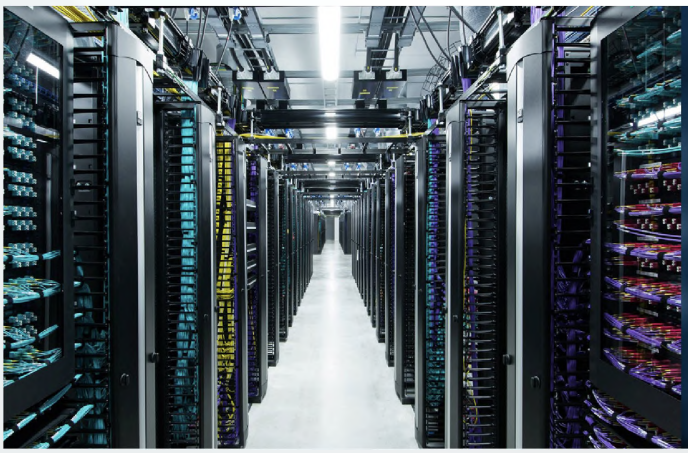

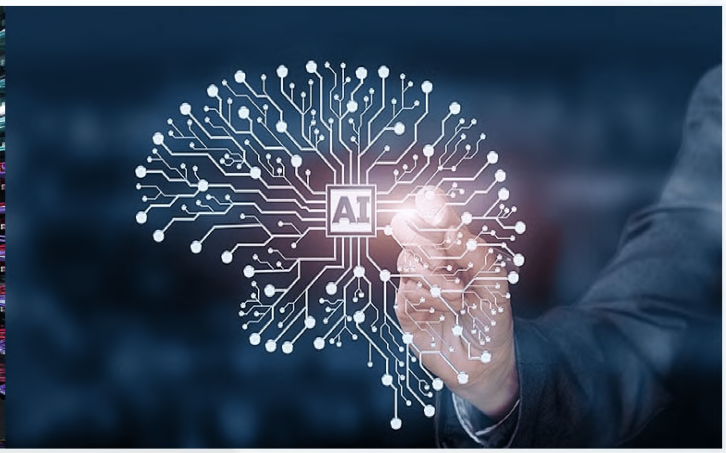

Економіка; штучний інтелект

Влада невеликої групи: роль кластерів у зміцненні європейської оборони

(англ. The power of the few: How clusters can strengthen European defence)

Луїджі Скаццьєрі, European Union Institute for Security Studies (EUISS), аналітичний центр на рівні ЄС
20.02.2026

На думку автора, наразі найреалістичніший шлях до зміцнення європейської оборони – це розвиток окремих малих оборонних кластерів. В умовах зростаючої загрози з боку Росії та невизначеності щодо майбутньої ролі США, Європі потрібні швидші та глибші формати співпраці між національними арміями.

Автор показує, що двосторонні й мінілатеральні формати вже довели свою ефективність. Показовими прикладами стали інтеграція військово-морських сил Бельгії та Нідерландів, включення нідерландських сухопутних військ у структури Німеччини, формати на кшталт NORDEFCO, а також коаліції держав, що координують надання Україні конкретних військових спроможностей. Невеликі групи держав швидше узгоджують спільні закупівлі, стандартизацію та оперативну взаємодію, тоді як загальноєвропейські механізми часто гальмуються розбіжностями у плануванні, оцінках загроз та індустріальних інтересах.

Попри ризики фрагментації, автор вважає кластери головним рушієм розвитку оборонної сфери. ЄС може допомогти їм працювати ефективніше через фінансування, координацію та створення спільних рамок співпраці, перетворюючи розрізнені ініціативи на більш цілісну оборонну екосистему.

Україна в цій моделі стає не лише каталізатором кооперації, а й потенційним учасником післявоєнних форматів безпеки, що дозволяє поглиблювати інтеграцію ще до формального членства в ЄС.

Стратегічна автономія ЄС: європейська безпека

Тіньова криптоекономіка, що живить російську воєнну машину

(англ. The Shadow Crypto Economy Feeding Russia's War Machine)

Гонсало Саїс Ераускін, Royal United Services Institute (RUSI), Велика Британія

20.02.2026

Криптовалюти, передусім stablecoins, стали невід'ємним елементом російської моделі військових закупівель. Попри безпрецедентний санкційний режим, який обмежив доступ Москви до SWIFT, доларових та єврових розрахунків, Росія не припинила імпорт критичних компонентів для озброєння. Натомість вона адаптувалася, поєднавши диверсифіковані транзитні маршрути з паралельною криптофінансовою інфраструктурою.

Stablecoins, зокрема USDT, дозволяють здійснювати долароподібні транзакції поза санкційно контрольованою банківською системою. Ключову роль відіграють російські біржі (Garantex та її наступники), платіжні агенти й рубль-забезпечений токен A7A5, який функціонує як "міст" між рублем і глобальними крипторинками. За менш ніж рік A7A5 обробив десятки мільярдів доларів транзакцій, що свідчить про масштаб інтеграції криптоінструментів у закупівельну модель.

Найвразливішою ланкою контролю залишаються OTC-брокери, які працюють через довірчі мережі та тисячі гаманців, ускладнюючи атрибуцію платежів. Автор доводить, що хоч і санкції змінили маршрути й підвищили витрати, але вони не зупинили закупівлі. Щоб реально обмежити російські військові спроможності, необхідний перехід від точкових санкцій до мережевого підходу з інтеграцією торгового аналізу, фінансової розвідки та тиску на криптоінфраструктуру.

Економіка, торгівля, фінанси

Польща та Україна в новій архітектурі економічної безпеки Європи: стратегічне партнерство в умовах війни та трансформації ЄС

Недашківська Катерина, авторка та менеджерка журналу "Think Tanks Essentials"

Ключові тези:

- Повномасштабна війна Росії проти України стала каталізатором глибокого перегляду концепції економічної безпеки Європейського Союзу. Якщо раніше вона зводилася переважно до енергетичної диверсифікації та фінансової стабільності, то після 2022 року охоплює ланцюги постачання, оборонну промисловість, критичну інфраструктуру, санкційні механізми та технологічну стійкість. Європейська стратегія економічної безпеки 2023 року закріпила цей зсув, підкресливши, що економічна спроможність витримувати зовнішній примус є невід'ємною частиною безпеки ЄС.
- У цьому новому контексті польсько-українське партнерство трансформувалося з прояву політичної солідарності у структурний елемент нової архітектури стійкості Європи. Польща стала ключовим логістичним і транзитним хабом підтримки України, забезпечуючи функціонування сухопутних коридорів експорту та постачання допомоги. Паралельно формується інтегрований оборонно-промисловий вимір співпраці: Україна демонструє високу швидкість інновацій у сфері військових технологій, а Польща виступає важливим партнером у виробництві, ремонті та модернізації озброєнь.
- Енергетична перебудова та санкційна політика доповнюють цю трансформацію. Польща швидко ліквідувала залежність від російських енергоносіїв і стала енергетичним хабом для України, водночас послідовно виступаючи за посилення санкційного тиску на Росію.
- На інституційному рівні Варшава відіграє роль ключового адвоката європейської інтеграції України, що було підтверджено рішенням про початок переговорів про вступ наприкінці 2023 року.
- Подальша динаміка партнерства залежатиме від перебігу війни та внутрішньої згуртованості ЄС. Найбільш бажаним є сценарій поглибленої інтеграції, який зміцнить східний фланг Союзу; водночас ризики фрагментації або втоми від війни можуть уповільнити цей процес.
- Партнерство Варшави й Києва сьогодні є стратегічною інвестицією в довгострокову стійкість Європи. Воно поєднує логістичний, оборонний, енергетичний та інституційний виміри в єдину рамку регіональної безпеки, від успіху якої залежить здатність ЄС діяти як консолідований геополітичний актор.

I. Економічна безпека як частина нової архітектури ЄС

До повномасштабного вторгнення Росії в Україну економічна безпека в ЄС розумілася відносно вузько – переважно як питання диверсифікації джерел енергії та захисту окремих галузей від зовнішніх шоків. Наприклад, після газових криз 2006 та 2009 років у фокусі була енергетична безпека, а після фінансової кризи – стабільність єврозони. Однак інші аспекти, як-от оборонна промисловість чи логістика, майже не розглядалися крізь призму безпеки. Торговельна політика та безпекова політика існували окремо.

2022 рік став поворотним моментом. Повномасштабна війна Росія проти України змусила ЄС переосмислити свою стратегічну вразливість. Стало чітко зрозуміло, що економічна залежність може бути перетворена на зброю, адже Росія шантажувала Європу газом, а збої у постачанні критичних товарів стали загрозою для стабільності. У відповідь ЄС офіційно проголосив курс на захист економічної безпеки, включно з ланцюгами постачання, інфраструктурою та критичними технологіями, від будь-якого зовнішнього тиску чи шантажу.

У результаті, на порядку денному ЄС з'явилися нові пріоритети. Така зміна парадигми була закріплена у Європейській стратегії економічної безпеки у червні 2023 року. У документі виокремлено чотири категорії ризиків: вразливість ланцюгів постачання, технологічна безпека та витік даних, загрози інфраструктурі та економічний примус. Тож тепер йдеться про те, що безпека – це не лише військова оборона, але також і спроможність економіки вистояти під тиском.
У цьому контексті важливо розглянути Польщу та Україну, які безпосередньо відчули нові виклики економічній безпеці. Польща – держава-член ЄС і НАТО, територія якої стала ключовим тилом для постачання допомоги Україні. Україна – держава, що захищається від агресії та одночасно інтегрується в європейський економічний простір у прискореному темпі. Обом державам довелося швидко підлаштуватися під умови війни.

Наприкінці 2023 року Європейська Рада ухвалила історичне рішення розпочати переговори про вступ України до ЄС. Цей крок політично закріпив те, що економічна і політична доля України є невід'ємною частиною майбутньої європейської архітектури безпеки. Відтепер співпраця Варшави і Києва виходить за рамки двосторонніх відносин. Польща, як одна з головних союзниць України в ЄС, розглядає підтримку Києва як інвестицію у власну безпеку і стабільність регіону. Таким чином, польсько-українське партнерство стає системним елементом нової архітектури економічної безпеки Європи, що формується під впливом війни та геополітичних змін.

II. Польща як стратегічний тил та логістичний хаб європейської стійкості

З перших днів російського вторгнення в Україну територія Польщі перетворилася на основний транзитний коридор, через який Захід озброює українську армію. Через хаб Жешув-Ясьонка надходить понад 95% всієї військової та гуманітарної допомоги для України з більш ніж 40 країн світу. Президент Польщі Кароль Навроцький відзначив, що оборона України і на початку війни, і тепер значною мірою стала можливою саме завдяки зусиллям польського народу, польських солдатів та існуванню таких логістичних центрів у Польщі.

Польща фактично стала "тилом" європейської оборони, забезпечуючи інфраструктуру для швидкого перекидання сил і засобів на східний фланг НАТО. Також згідно з підписаною у 2024 році двосторонньою українсько-польською угодою, Польща зобов'язалась утримувати логістичний хаб у повній готовності та надалі забезпечувати ефективне постачання озброєнь Україні.

Війна також перевернула традиційні торговельні маршрути. Україна втратила доступ до частини своїх чорноморських портів, тому польсько-український коридор став критично важливим для економічного виживання України. У травні 2022 року ЄС запустив ініціативу «Шляхи солідарності» для експорту українського зерна та імпорту необхідних товарів суходолом і річковими шляхами через сусідні країни. Польща – ключова ланка цих шляхів.

Щоб впоратися з таким навантаженням, Польща здійснила прискорене розширення прикордонної інфраструктури. Залізничне сполучення між двома країнами збільшило пропускну здатність: у 2023 році відновлено роботу прикордонної залізничної станції Хребенне–Рава-Руська. Польська сторона модернізує колії та залізничні вузли, будуючи додаткові перевантажувальні термінали для швидкої зміни колісних пар вагонів різної колії. На автошляхах впроваджуються електронні системи бронювання черги на кордоні, щоби зменшити черги вантажівок. Створюються нові пункти пропуску та розширюються наявні – все для того, щоб рух товарів відбувався без затримок.

Польські морські порти Гданськ, Гдиня, Щецин отримали значні інвестиції. За оцінками Міністерства сільського господарства Польщі, сумарна спроможність польських портів перевантажити українське зерно в 2023 році зросла до 12,6 млн тонн на рік. Це стало можливим завдяки новому обладнанню та організації роботи у цілодобовому режимі.

Така економічна адаптація принесла вигоди і самій Польщі, адже збільшення транзиту означає додаткові доходи для польських транспортних компаній, залізниці, портів. Зрозуміло, що Польща, як транзитна держава, несе витрати (знос інфраструктури, соціальне навантаження), але й отримує значні економічні дивіденди від своєї ролі стратегічного тилу.

Зміцнюючи зв'язки з Україною, Варшава водночас зміцнює свій статус лідера у регіоні. Поглиблення економічної інтеграції з Україною означає для Польщі розширення великого ринку збуту для товарів з високою доданою вартістю, доступ до якісної сировини, а також утвердження себе як регіонального економічного та логістичного вузла.

Але водночас така роль несе і ризики. Один з найголовніших – це ризик перевантаження інфраструктури та адміністративних спроможностей. Польські автошляхи, кордони, залізниця працюють під великим тиском, що потребує постійних інвестицій і модернізації. Виникають черги на кордоні, які часом сягали десятків кілометрів. ЄС виділяє фінансування на покращення пропускної здатності польсько-українського кордону, але процес розбудови інфраструктури тривалий. Без належної підтримки з боку всього ЄС Польща могла б зіштовхнутися з логістичною кризою, коли її мережі не справлятимуться з обсягами транзиту. Успішне подолання цих проблемних місць перетворює Польщу на важливого стратегічного гравця.

Підсумовуючи, Польща у відповідь на нові виклики перейшла від ролі транзитної країни до системного елементу економічної безпеки регіону. Вона забезпечує стійкість постачань і підтримки для України, одночасно зміцнюючи власні позиції в ЄС.

III. Співпраця в оборонно-промисловій сфері як основа спільної стійкості

Повномасштабна війна стала потужним поштовхом для відродження оборонно-промислового комплексу і в Україні, і в країнах Європи. Для ЄС російська агресія висвітлила небезпечну залежність від зовнішніх постачань зброї та боєприпасів і багаторічне недофінансування власних оборонних виробництв. Тож зараз відбувається своєрідна реіндустріалізація оборонного сектору: держави-члени НАТО масово збільшують оборонні бюджети, відкривають нові виробничі лінії. ЄС уперше за свою історію почав фінансувати постачання летальної зброї через Європейський фонд миру. Також у 2023 році ухвалено Акт про підтримку виробництва озброєння (Act in Support of Ammunition Production) з бюджетом €500 мільйонів, спрямованим на нарощування виробництва боєприпасів в Європі.

Україна тим часом здійснила фактично індустріальний прорив. За роки війни її оборонна промисловість перетворилася на швидкозростаючий сектор, що вже розглядається як один із стовпів майбутньої європейської безпеки. За оцінками, у 2025 році Україна вже виробила від 2,5 до 4 мільйонів дронів різних типів і планує виготовити до 7 мільйонів у 2026-му. В галузі високотехнологічної зброї з'явилися десятки стартапів (дрони-камікадзе, системи РЕБ, програмне забезпечення для управління боєм), які завдяки військовій експертизі мають короткі цикли інновацій, тому те, на що в мирний час пішли б роки, робиться за місяці. Усе це відбувається фактично в режимі реального часу в умовах регулярних російських обстрілів.

Водночас основна проблема українського військово-промислового комплексу – обмежені внутрішні ресурси та інфраструктура в умовах війни. Тому логічним кроком стало залучення європейських партнерів до кооперації. Європейські уряди, усвідомивши потенціал українських розробок, почали фінансувати виробництво української зброї у себе для подальшої передачі Україні. Вже наявні співпраці з Данією, Німеччиною, подібні моделі також розгортаються у Литві, Чехії, Великій Британії. Фактично, Україна стала частиною оборонного виробництва ЄС. Це створює унікальну синергію між українськими інноваціями та європейською промисловою базою, що працює на зміцнення колективної безпеки.
Польща, як одна з найближчих союзниць, зайняла провідне місце у процесі оборонно-промислової кооперації з Україною. По-перше, Варшава стала одним з головних донорів озброєнь для ЗСУ. Польща передала Україні сотні одиниць важкого озброєння – танки, самохідні гаубиці Krab, ППО, винищувачі МіГ-29, тисячі переносних ПЗРК та ПТРК, мільйони набоїв. Станом на лютий 2025 року було відомо, що загалом за 2022-2024 роки Польща надала військову допомогу Україні на суму €3,5 мільярдів.

По-друге, польська оборонна промисловість налагоджує спільне виробництво і ремонт озброєнь з українськими партнерами. В квітні 2023 року держконцерн "Укроборонпром" і польська Polska Grupa Zbrojeniowa домовилися про спільне виробництво 125-мм танкових снарядів для танків радянського зразка. Нові виробничі лінії розгорнуть у польських містах, при цьому технології та фахівців надає Україна, а інвестиції – Польща. Польща також взяла участь у випуску боєприпасів для ЗСУ на своїй території. Крім того, польський завод Bumar-Łabędy спільно з "Укроборонпромом" відкрив у Польщі центр технічного обслуговування і ремонту українських танків Т-64 та іншої техніки радянських зразків.

Співпраця охоплює також й інші напрямки: спільна розробка нових зразків озброєнь, обмін технологіями, навчання персоналу. Українські фахівці з оборонних технологій, які отримали унікальний бойовий досвід, консультують польських колег щодо вдосконалення озброєння. Вже зараз ведуться розмови про можливе розміщення в Україні після війни філій польських оборонних заводів, аби використати український кадровий потенціал.

Співпраця України та Польщі в оборонній сфері є частиною ширшої трансформації європейської оборонної економіки. Без інтеграції українського потенціалу Європі буде складно швидко наростити власні спроможності. Україна має унікальний бойовий досвід, інженерні рішення та здатність створювати ефективні системи у стислі терміни. Тому зміцнення її оборонно-промислової бази дедалі більше розглядається як інвестиція в довгострокову безпеку континенту.

ЄС уже робить кроки в цьому напрямі. Участь України в окремих програмах Євросоюзу відкриває доступ до фінансування інфраструктурних і безпекових проєктів, а також до потенційного залучення до оборонних ініціатив. Польща послідовно виступає за інтеграцію українських підприємств у європейські ланцюги постачання.

Паралельно неможливо не згадати, що війна актуалізувала дискусію про стратегічну автономію Європи, з огляду на її залежність від США у сфері передових озброєнь. Досвід Польщі, яка активно модернізує власний ВПК, та України, що створює сучасні дрони й ракетні системи в умовах бойових дій, доповнюють одне одного. Ініціатива створення експортних хабів української оборонної продукції в Європі сприятиме спільному виробництву, передачі технологій і стандартизації за вимогами НАТО та ЄС. Таким чином формується двосторонній процес інтеграції: Україна входить у європейський ринок, а Європа отримує доступ до перевірених бойових технологій.

Таким чином, польсько-українське ВПК виконує подвійну роль. З одного боку, воно задовольняє нагальні потреби війни – зброя швидше надходить на фронт, техніка ремонтується, боєприпаси виробляються. З іншого – закладає фундамент на десятиліття вперед. Поступово формується інтегрований оборонний комплекс цілого регіону, де Україна разом із союзниками відіграватиме важливу роль. Це зміцнює стійкість всього європейського простору перед потенційними загрозами.

IV. Енергетична трансформація та санкційна політика в архітектурі економічної безпеки Європи

Повномасштабна війна запустила процес рішучої відмови Європи від залежності від російських енергоносіїв. Європейський Союз запровадив ембарго на імпорт російського вугілля та нафти, а також суттєво скоротив імпорт російського трубопровідного газу. Що важливо, Польща разом з країнами Балтії була серед перших, хто вимагав повного енергетичного ембарго вже у березні 2022 року. Вже у квітні 2022 року, невдовзі після повномасштабного вторгнення, Польща в односторонньому порядку відмовилася платити "Газпрому" за газ у рублях, через що постачання російського газу їй було припинено. До кінця 2022 року Польща повністю припинила імпорт російського вугілля та нафти. І таким чином, Польща однією з перших серед країн ЄС ліквідувала свою тривалу залежність від російських енергоносіїв.

Натомість були розгорнуті нові енергетичні проєкти й партнерства. У жовтні 2022 року запрацював газопровід Baltic Pipe, який постачає до Польщі норвезький газ через Данію та фактично замінив поставки з Росії. Також розширено потужності LNG-терміналу в Свиноуйсьці, куди надходить газ зі США, Катару та інших партнерів. Частина цих обсягів реверсом спрямовується в Україну. У польсько-українській безпековій угоді 2024 року зазначено, що сторони працюють над забезпеченням надійної пропускної здатності для транспортування природного газу з Польщі до України, включаючи постачання скрапленого природного газу з польських LNG-терміналів.

У електроенергетиці переломним моментом стала синхронізація української енергосистеми з ENTSO-E 16 березня 2022 року. Україна за кілька тижнів приєдналася до європейської мережі, а польський оператор PSE підтримав технічну стабільність цього процесу. Відтоді Україна може імпортувати електроенергію з ЄС під час криз та експортувати її у періоди профіциту. Польща постачала електроенергію під час блекаутів, передавала генератори, трансформатори, системи зв'язку і бере участь у відновленні мереж спільно з "Укренерго".

Таким чином, співпраця вийшла на стратегічний рівень. Польща стала для України ключовим енергетичним хабом, через який надходять газ і електроенергія, тоді як Україна поступово інтегрується в європейський ринок як потенційний експортер. Обидві країни зменшили залежність від Росії та спільно зміцнюють енергетичну безпеку регіону.

Другим ключовим фронтом економічного протистояння з Росією стали міжнародні санкції. Польща від початку повномасштабного вторгнення виступала за максимально жорсткі обмеження – від відключення банків РФ від SWIFT до нафтового та газового ембарго. У підсумку, ЄС ухвалив вже 19 пакетів санкцій безпрецедентного масштабу: під обмеження потрапили тисячі осіб і компаній, запроваджено заборони на імпорт російських ресурсів і експорт високотехнологічної продукції, заморожено близько €300 мільярдів резервів Центробанку РФ. Варшава була серед найпослідовніших прихильників посилення санкцій, зокрема виступала за обмеження проти «Росатому» та криміналізацію обходу санкцій.

Важливо також те, що Польща ще до рішень Брюсселя ввела національні обмеження: заморозила російські активи на своїй території та заборонила пропагандистські російські канали. У жовтні 2024 року за активної польської підтримки ЄС погодив новий режим санкцій за гібридні атаки РФ, зокрема проти осіб, причетних до втручання у вибори, кібератак тощо.

Однак є й проблеми єдності. Деякі країни ЄС втомлюються від санкційної війни або мають інші інтереси. Найбільш відверто опонує новим санкціям Угорщина: вона неодноразово блокувала або затягувала їх ухвалення, вимагаючи виключень для своїх інтересів (здебільшого йдеться про енергетичні інтереси). Угорський уряд також затримував затвердження €18 мільярдів макрофінансової допомоги Україні. Це викликало різку критику з боку Польщі. На 4-ті роковини повномасштабної війни міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський публічно звинуватив Будапешт у підриві європейської солідарності через блокування санкцій і військового фінансування України, назвавши такі дії обурливими і такими, що шкодять безпеці як Польщі, так і Європи. Зрештою, польська позиція демонструє чітке розуміння того, що безпека Варшави та Брюсселя сьогодні вирішується на полі бою в Україні. Польща доводить, що захист українських інтересів є водночас захистом фундаментальних цінностей усієї європейської спільноти.

Україна, у свою чергу, повністю розірвала економічні зв'язки з Росією та переорієнтувалася на ринок ЄС, який надав безмитний доступ і значну фінансову підтримку. Попри війну, економіка зберегла відносну стабільність завдяки допомозі партнерів. Польща відіграла важливу роль, як адвокат посилення допомоги та як країна, що прийняла мільйони українців.

Варто також зазначити, що економічна безпека – це ще й про здатність витримувати тривалу санкційну війну. Європейські економіки зазнають витрат (вищі ціни на енергоносії, втрата ринку РФ), противник розраховує на виснаження волі Заходу та шукає обхідні шляхи. Тим не менш, Польща та Україна демонструють стійкість та залишаються серед тих, хто наполягає на послідовності санкційного тиску. Мета має бути спільною – позбавити Кремль ресурсів для ведення війни, навіть якщо це вимагатиме жертв.

V. Інституційний вимір: польський фактор в інтеграції України до ЄС

Після надання Україні статусу кандидата у 2022 році співпраця з ЄС перейшла в нову фазу – повної гармонізації українського законодавства з acquis communautaire. У цьому процесі Польща також стала одним із ключових партнерів, ділячись власним досвідом шляху євроінтеграції у 2004 році. Варшава надає експертну допомогу, підтримує створення регуляторних інституцій та адаптацію норм, зокрема у сфері сільського господарства, митної політики та функціонування ринків. Паралельно польська дипломатія активно просуває тему розширення ЄС та вважає в цьому контексті питання України пріоритетним. У 2023 році Варшава, спільно з країнами Балтії та Чехією, оприлюднила позиційний документ із закликом почати переговори з Україною негайно, не чекаючи завершення війни. Власне, завдяки цьому наприкінці 2023 року і було прийнято рішення про початок переговорів про вступ. Польща також була серед тих, хто пропонував інноваційні підходи, як прискорити вступ: поетапну інтеграцію, коли Україна долучалася б до окремих політик ЄС ще до формального членства.

Водночас процес розширення ЄС має і складний економічний вимір. Польсько-українське партнерство пережило у 2023 році серйозне випробування у вигляді зернового конфлікту. Після відкриття "шляхів солідарності" частина українського зерна залишалася на ринках сусідніх країн, що викликало занепокоєння польських фермерів, оскільки дешевше українське зерно створювало їм конкуренцію. Напередодні парламентських виборів польський уряд, з міркувань внутрішньої політики, заборонив імпорт низки українських аграрних товарів. Україна, зі свого боку, порушила це питання на рівні ЄС. Попри емоційність дискусії, сторони змогли знайти компромісні рішення, зокрема через механізми ліцензування експорту та переорієнтацію потоків на транзит. Цей випадок показав, що інтеграція потребує балансу інтересів і врахування внутрішньої соціально-економічної чутливості обох сторін.

Подібні випадки є доволі природними для процесу розширення, адже Україна – великий аграрний і промисловий виробник, що потенційно впливатиме на структуру ринку ЄС. У польсько-українському партнерстві кожна зі сторін захищає свої власні економічні інтереси. Втім, саме зрілість відносин полягає у вмінні вирішувати такі конфлікти, не руйнуючи стратегічної довіри. Польща та Україна наразі демонструють, що можуть досягати компромісів.

Ще одним не менш важливим викликом є баланс сил усередині ЄС після можливого вступу України. Її приєднання змінить розклад голосів і посилить східний фланг Союзу. Польща розглядає це як фактор зміцнення безпеки Європи, але водночас усвідомлює потребу внутрішніх реформ ЄС й активно підтримує ідею збільшення бюджету Союзу та реформу інституцій перед вступом нових членів.

Сама Україна теж повинна зробити своє "домашнє завдання" перед вступом до ЄС. Корупція, верховенство права, реформа судів – ці питання будуть нагальними. Польща цілком справедливо застерігає Україну, що членство неможливо надати без реформ у цих сферах.

Отже, інституційний вимір польсько-українського партнерства – це складна гра на випередження можливих ризиків. Є спільне стратегічне бачення: Україна повинна стати членом ЄС, і це зміцнить Європу. Але шлях до цього потребує компромісів, поступок та реформ і в самому ЄС, і в Україні. Польща відіграє тут роль і "адвоката", і "посередника", а інколи й "арбітра" між інтересами України та вимогами ЄС. Зрілість партнерства проявляється в тому, що попри окремі конфлікти, обидві сторони тримають фокус на стратегічній меті. Адже розуміють: будь-яка фрагментація чи розкол в Європі – це виграш для агресора, і допустити цього не можна.

VI. Сценарії розвитку польсько-українського партнерства

Нинішня динаміка польсько-українського партнерства дозволяє розглянути три сценарії подальшого розвитку, залежно від внутрішніх і зовнішніх фактор, на найближчі 5-10 років.

Сценарій 1 "Поглиблена інтеграція". У цьому сценарії події розвиваються сприятливо для обох сторін. Війна закінчується відновленням контролю України над більшістю її територій, безпекові гарантії реалізовані, і відбувається активне відновлення економіки. Україна прискореними темпами виконує умови ЄС, і до 2030 року стає членом Європейського Союзу. Польща і Україна формують тісний союз всередині ЄС на кшталт франко-німецького тандему, але у східному вимірі. Створюються спільні виробничі кластери, наприклад, в оборонній промисловості – спільні підприємства з випуску військової техніки для армій ЄС, в енергетиці – консорціуми для розвитку водневих технологій або атомної енергетики. Обсяги двосторонньої торгівлі збільшуються. Вільний рух робочої сили призводить до появи єдиного ринку праці Польщі й України, де українці заповнюють нестачу кадрів у Польщі, а поляки інвестують в Україні. Інституційно партнери координують позиції у Брюсселі, створюючи спільні платформи для просування регіональних інтересів. Такий сценарій означав би істотне зміцнення регіональної стійкості Європи: східний фланг стає економічно розвиненим, безпечним і згуртованим. Водночас такий варіант розвитку подій є доволі ідеалізованим.

Сценарій 2 "Обмежене функціональне партнерство". Процес вступу України затягується, війна у затяжній фазі без чіткого завершення. Україна продовжує рух до ЄС, але повноцінне членство відкладається, скажімо, на 2030-ті роки. Польща продовжує підтримувати Україну, але в самому ЄС з'являється консенсус на користь поступового залучення України до окремих політик поки що без формального членства. У такому випадку польсько-українське партнерство набуває характеру дуже тісної двосторонньої співпраці без глибокої інституційної інтеграції. Зберігаються прикордонні бар'єри. Співпраця концентрується на практичних сферах: оборона (спільні навчання, виробництво зброї за двосторонніми програмами), енергетика, торгівля. Це обмежене партнерство все одно забезпечує високий рівень стійкості: українська економіка тісно співпрацює з польською та європейською, військова спроможність підтримується, санкційний тиск на Росію триває. Однак залишається певна невизначеність: Україна ніби вже майже своя, але ще ні. Загалом, можна сказати, що такий сценарій зберігає status quo.

Сценарій 3 "Фрагментація та відкат". Найгірший сценарій передбачає поступове уповільнення нинішньої позитивної динаміки через поєднання зовнішніх і внутрішніх чинників. Зміни у політичних пріоритетах окремих держав, економічні труднощі чи зростання соціальної втоми від тривалої війни можуть вплинути на рівень підтримки України в ЄС. Водночас у післявоєнний період перед Україною стоятимуть складні завдання відбудови та захисту власної економіки, що може породжувати нові дискусії щодо торговельної політики або ринкової конкуренції. Досвід показав, що навіть між стратегічними партнерами можуть також виникати чутливі економічні питання. Якщо подібні ситуації не врегульовувати своєчасно, вони здатні створювати напруження у двосторонніх відносинах. Додатковим фактором ризику можуть стати внутрішні виклики в самому ЄС – економічна рецесія, зростання популістичних настроїв або складні дискусії щодо реформування Союзу перед новим розширенням.

У такому випадку процес інтеграції України може сповільнитися. За несприятливого розвитку подій партнерство Польщі та України не припинилося б, але могло б перейти у більш прагматичний і менш амбітний формат. Польща зосередилася б на внутрішніх реформах і регіональній координації, а Україна – на диверсифікації міжнародної співпраці та пошуку додаткових безпекових і економічних гарантій. У ширшому європейському контексті це означало б послаблення стратегічної єдності та більшу фрагментацію підходів до політики щодо Росії. Замість поясу безпеки в Східній Європі утворився б новий розлам. Це ризик, який усвідомлюють і у Варшаві, і в Києві, та намагаються не допустити такий сценарій.

Огляд подальших сценаріїв корисний для усвідомлення ставок. Найбільш бажаний, звичайно, – перший сценарій, який відповідає інтересам і Польщі, і України, і всього ЄС. Проте з огляду на відсутність значного прогресу в мирних переговорах та завершення війни, такий варіант наразі є малоймовірним. Другий сценарій зберігає status quo, є також прийнятним, хоч і менш оптимальним. Він є скоріше перехідним етапом, але важливо не застрягнути в ньому надовго. Третій сценарій – це те, чого слід усіма способами уникнути, адже він може означати поразку не лише України, а й усієї Європи.

Висновки

Повномасштабна війна Росії проти України стала каталізатором глибокої трансформації європейської економічної безпеки. У цьому процесі польсько-українське партнерство вийшло за межі традиційної двосторонньої співпраці та перетворилося на структурний елемент нової архітектури стійкості ЄС. Польща стала ключовим логістичним, енергетичним та оборонно-промисловим хабом східного флангу Європи. Україна ж, попри війну, продемонструвала здатність швидко інтегруватися в європейські ланцюги постачання, модернізувати ВПК та адаптувати економіку до умов тривалої конфронтації.

Таким чином, партнерство Варшави й Києва сьогодні – це стратегічна інвестиція в довгострокову безпеку Європи. Від його успіху залежить не лише відновлення України, а й здатність Європейського Союзу діяти як геополітичний актор, здатний захищати власні інтереси. Ключове питання полягає в тому, чи зможе Європа закріпити цю трансформацію інституційно й стратегічно або ж дозволить внутрішнім розбіжностям уповільнити формування стійкої та згуртованої архітектури безпеки на східному фланзі.

EEYES – простір для молоді, що творить майбутнє вже сьогодні!

EEYES – молодіжний напрям Благодійного фонду UDoNation («Ти створюєш націю»). Це платформа, яка робить талановиту молодь видимою та відкриває нові можливості для розвитку й реалізації. Тут молоді люди отримують досвід, проявляють потенціал і долучаються до створення сучасної інтелектуальної та культурної спільноти.

У межах EEYES Insight Lab проводяться аналітичні дослідження, а заходи – квартирники, відкриті лекції, панельні дискусії, форуми – стають майданчиком для обміну ідеями. Важливим напрямом є культурне представництво у Берліні, де відбуваються міжнародні дебати та зустрічі з партнерами.

Інформаційна стрічка в Instagram висвітлює актуальні події, а робота з грантовими заявками забезпечує сталість проєктів. До кожного напряму передбачені стажування, тож учасники отримують не лише знання, а й практичний досвід.

EEYES – це середовище, де молоді голоси стають чутними, а ідеї перетворюються на реальні дії.

EEYES
EASTERN EUROPE YOUTH EMPOWERMENT SPACE

WEBSITE

TELEGRAM

INSTAGRAM

FACEBOOK

Список використаних джерел

1. https://icds.ee/en/the-state-of-eu-enlargement-at-the-outset-of-2026-on-the-brink-of-major-breakthroughs/
2. https://icds.ee/en/managed-unpredictability-is-a-strategic-risk-multiplier-for-europe/
3. https://www.pism.pl/publikacje/zakonczenie-negocjacji-umowy-handlowej-ue-indie
4. https://www.egmontinstitute.be/legitimacy-under-fire-how-ukraine-governs-without-elections/
5. https://www.realinstitutoelcano.org/en/commentaries/washington-has-lost-its-way/
6. https://www.pism.pl/publikacje/wygasniecie-traktatu-nowy-start
7. https://icds.ee/en/a-special-representative-of-europe-for-russia-to-do-what/
8. https://www.pism.pl/publikacje/reakcje-panstw-na-zaproszenie-do-rady-pokoju
9. https://ecfr.eu/publication/the-european-archipelago-building-bridges-in-a-post-western-europe/
10. https://www.ifri.org/en/studies/mapping-miltech-war-eight-lessons-ukraines-battlefield
11. https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2026-02-13/arctic-sentry-nato-strengthens-its-polar-flank
12. https://www.iris-france.org/quelle-place-pour-leurope-sur-le-grand-echiquier-du-monde/
13. https://www.chathamhouse.org/2026/02/west-vs-west-munich-security-conference
14. https://www.egmontinstitute.be/temporary-protection-at-a-crossroads-direct-effect-social-assistance-and-post-tpd-legal-pathways/
15. https://www.pism.pl/publikacje/domniemane-zlamanie-przez-chiny-moratorium-na-testy-nuklearne
16. https://www.pism.pl/publikacje/weterani-zmieniaja-ukraine
17. https://www.epc.eu/publication/a-fast-tracked-ukraine-eu-accession-by-2027-here-are-three-dilemmas/
18. https://www.bruegel.org/first-glance/europes-artificial-intelligence-strategy-should-be-built-european-strengths
19. https://www.iss.europa.eu/publications/briefs/power-few-how-clusters-can-strengthen-european-defence
20. https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/shadow-crypto-economy-feeding-russias-war-machine

Використані джерела у статті "Польща та Україна в новій архітектурі економічної безпеки Європи: стратегічне партнерство в умовах війни та трансформації ЄС"

1. Boronska-Hryniewiecka, Karolina. 2025. EU Rotating Presidency: Poland in a Position of Strength. Institut Montaigne. Доступ: https://www.institutmontaigne.org/en/expressions/eu-rotating-presidency-poland-position-strength
2. Crebo-Rediker, Heidi E. 2026. Securing Ukraine's Future in Europe: Ukraine's Defense Industrial Base—An Anchor for Economic Renewal and European Security. Council on Foreign Relations. Доступ: https://www.cfr.org/articles/securing-ukraines-future-in-europe-ukraines-defense-industrial-base-an-anchor-for-economic-renewal-and-european-security
3. ENTSO-E. 2022. Continental Europe successful synchronisation with Ukraine and Moldova power systems. Доступ: https://www.entsoe.eu/news/2022/03/16/continental-europe-successful-synchronisation-with-ukraine-and-moldova-power-systems/
4. Government of Poland. 2024. New sanctions regime: The European Union responds to Russia's hybrid campaigns. Доступ: https://www.gov.pl/web/eu/new-sanctions-regime-the-european-union-responds-to-russias-hybrid-campaigns2
5. National Security Bureau of Poland (BBN). 2025. Poland's aid to Ukraine. Доступ: https://en.bbn.gov.pl/en/news/891,Poland039s-aid-to-Ukraine.html
6. President of Ukraine. 2024. Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the Republic of Poland. Доступ: https://www.president.gov.ua/en/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-92009
7. Reuters. 2023. Ukraine, Poland to produce Soviet-era tank shells together. Доступ: https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/ukraine-poland-produce-soviet-era-tank-shells-together-2023-04-06/
8. UkrAgroConsult. 2023. Polish ports plan to transship 12.6 mln tons of grain in 2023. Доступ: https://ukragroconsult.com/en/news/polish-ports-plan-to-transship-12-6-mln-tons-of-grain-in-2023/
9. Суспільне Новини. 2025. Навроцький: Оборона України можлива завдяки зусиллям поляків і зокрема логістичному хабу "Жешув-Ясьонка". Доступ: https://suspilne.media/1179486-navrockij-oborona-ukraini-mozliva-zavdaki-zusillam-polakiv-i-zokrema-logisticnomu-habu-zesuv-asonka/

Фото та зображення

1. https://static.dw.com/image/57732647_605.jpg
2. https://www.consilium.europa.eu/media/zwbkj1mt/euindia.png
3. https://www.iiss.org/globalassets/media-library---content--migration/images-delta/publications/strategic-comments/2023/09/1140x435-nato-poland.png
4. https://www.icj.org/wp-content/uploads/2024/05/shutterstock_2129658767-scaled-2.jpg
5. https://www.president.gov.ua/storage/j-image-storage/50/72/33/c683aec876c8b8c6ea13a4b4f1d996fc_1751120695_extra_large.jpeg
6. https://www.president.gov.ua/storage/j-image-storage/43/09/09/0719134b62663194609c567e8a4828f5_1720441994_extra_large.jpeg
7. https://www.president.gov.ua/storage/j-image-storage/55/01/01/859b660fc8465d7919ff03ff02bef5c7_1766139855_extra_large.jpeg
8. https://server.www.robert-schuman.eu/storage//fr/divers/qe-747-en-enlargement.jpg
9. https://cdn.sanity.io/images/3tzzh18d/production/6800770d161030213e72a165e2552d438501cde4-1200x675.png
10. https://atlasinstitute.org/wp-content/uploads/2026/02/Untitled-design-1024x576.png
11. https://static.dw.com/image/57732647_605.jpg
12. https://www.consilium.europa.eu/media/zwbkj1mt/euindia.png
13. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2025-11/5230991634063888018_1.jpg
14. https://finclub.net/media/k2/items/cache/ba57bdc07cfd348a521a32459287a822_XL.jpg
15. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8b/Obama_and_Medvedev_sign_Prague_Treaty_2010.jpeg
16. https://www.iiss.org/globalassets/media-library---content--migration/images-delta/publications/
17. strategic-comments/2023/09/1140x435-nato-poland.png
18. https://portal.lviv.ua/wp-content/uploads/2026/01/95_amp.webp
19. https://www.reuters.com/resizer/v2/JAD6IPOHCVKORBYT37PGVRP7EE.jpg?auth=5bb353cd9747c7f0936f1321370c4e1190cb0581487b39a12bf08bc5fad4134b&width=1920&quality=80
20. https://images.theconversation.com/files/713959/original/file-20260122-64-dqjcea.jpg?ixlib=rb-4.1.0&rect=0%2C0%2C5500%2C3666&q=50&auto=format&w=768&h=512&fit=crop&dpr=2
21. https://ecfr.eu/wp-content/uploads/2026/02/IslandsofPower_Cover_Web-1280x720-c-center.jpg

Фото та зображення

1. https://img.tsn.ua/cached/788/tsn-28424b79aaed18622b3ebc9e28e9f35e/thumbs/1200x630/b5/b5/6d5adb90f51d21460ee2adeab2d0b5b5.png
2. https://www.defensenews.com/resizer/v2/25L65T4Z5RFSDNNYTB2LTOXLZA.jpg?auth=33d18237ea6156054d2747170f9acd4f90140de997504fc8691e963eec0f09b0
3. https://ca-times.brightspotcdn.com/dims4/default/be3171e/2147483647/strip/true/
4. crop/8466x5644+0+0/resize/1200x800!/quality/75/?url=https%3A%2F%2Fcalifornia-times-brightspot.s3.amazonaws.com%2Fa4%2F78%2F7d3c02184b5696fd1b3f013889d6%2F30601a5e071649b1b026dff543f01f80.jpg
5. https://www.taurillon.org//IMG/logo/arton7652.jpg?1443196385
6. https://s.rfi.fr/media/display/b5ddc032-076b-11f1-a478-005056a97e36/w:1280/p:3x4/2026-02-09T115647Z-801300350-RC2AIJAJ61WK-RTRMADP-3-GERMANY-MSC.jpg
7. https://thedispatch.com/wp-content/uploads/2026/02/GettyImages-2261572208.jpg?w=1400
8. https://www.president.gov.ua/storage/j-image-storage/56/10/57/3e6b83df9a79b38855d3eb067024fdf6_1771078536_extra_large.jpeg
9. https://www.icj.org/wp-content/uploads/2024/05/shutterstock_2129658767-scaled-2.jpg
10. https://cloudfront-us-east-2.images.arcpublishing.com/reuters/RWMGU3AE4BJENKDS56J7O7O7MY.jpg
11. https://cassette.sphdigital.com.sg/image/straitstimes/c44c8eed3a9ae554d576816d5cddb3030dfe5635306741f9155ca982dd62d5ae?w=900
12. https://www.europarl.europa.eu/resources/library/images/20220202PHT22410/20220202PHT22410_original.jpg
13. https://engineering.fb.com/wp-content/uploads/2018/05/data-center-shot.jpg
14. https://armyinform.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/22.08.23_shtuchnyj-intelekt.png
15. https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/styles/text_box_image_on_side_wide/public/2025/image_medium_resolution/europe-defence-flag-1200px.jpg?h=c74750f6&itok=zPh8Hj27
16. https://i.guim.co.uk/img/media/8bfc2ba937244301a870134b5b032d76a9e3e287/0_75_4000_2401/master/4000.jpg?width=1200&height=1200&quality=85&auto=format&fit=crop&s=7d02e05fbbf397f8abb6bec3e3df9315
17. https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2025/06/stablecoins.jpg?quality=75
18. https://www.cam.ac.uk/sites/default/files/styles/content-885x432/public/news/news/poland-ukraine-flags.gif?itok=KyNFw83t

udonation.org
+38(068)0042001
info@udonation.org
53 Vasyl Tyutyunnyk Street, Office 23, Kyiv, Ukraine